

УДК 339:002.1

О. В. Шевченко

ТОРГОВЕЛЬНЕ ДОКУМЕНТОЗНАВСТВО В СТРУКТУРІ ГАЛУЗЕВОГО ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА: ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ

Мета роботи. Дослідження пов'язане з обґрунтуванням нового наукового теоретичного напрямку – торговельного документознавства. Постає необхідність наукового осмислення та практичного подолання суттєвих протиріч між інтенсивними темпами зростання джерел торговельної інформації і недостатнім її відтворенням у галузевих документних ресурсах. **Методологія** дослідження полягає в застосуванні соціокомунікативного й системного підходів, що надало змоги обґрунтувати сутність та особливості торговельного документознавства як прикладного наукового напрямку, одного з різновидів галузевого документознавства, що збагачує новим науковим знанням теорію загального документознавства, визначити основні структурні елементи галузевої документаційної системи, з'ясувати різноаспектну їх характеристику. **Наукова новизна** роботи полягає в обґрунтуванні нового наукового напрямку - торговельного документознавства, предметом дослідження якого є закономірності розвитку систем торговельної документації за окремими напрямками торговельної діяльності та відповідно до функціональних обов'язків професійних суб'єктів. **Висновки.** Новий науково-прикладний напрям – торговельне документознавство - виник на стику економічних наук і документознавства, опосередкований торговельною документацією, що відображає специфіку функціонування торговельної галузі України.

Ключові слова: галузеве документознавство, торговельне документознавство, комунікаційне середовище, торговельна діяльність.

Е. В. Шевченко

ТОРГОВОЕ ДОКУМЕНТОВЕДЕНИЕ В СТРУКТУРЕ ОТРАСЛЕВОГО ДОКУМЕНТОВЕДЕНИЯ: ОСОБЕННОСТИ ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ

Цель работы. Исследование связано с обоснованием нового научного теоретического направления – торгового документоведения. Возникает необходимость научного осмысления и практического преодоления существенных противоречий между интенсивными темпами роста торговых источников информации и недостаточным их воспроизведением в отраслевых документных ресурсах. **Методология исследования** заключается в применении социокоммуникативного и системного подходов, что дало возможность обосновать сущность и особенности торгового документоведения как прикладного научного направления, одного из разновидностей отраслевого документоведения, что обогащает новым научным знанием теорию общего документоведения, определяет основные структурные элементы отраслевой документационной системы, выясняет разноаспектную их характеристику. **Научная новизна** работы заключается в обосновании нового научного направления - торгового документоведения, предметом исследования которого есть закономерности развития систем торговой документации по отдельным направлениям торговой деятельности и в соответствии с функциональными обязанностями профессиональных субъектов. **Выводы.** Новое научно-прикладное направление – торговое документоведение возникло на стыке экономических наук и документоведения, опосредованно торговой документацией, отражающей специфику функционирования торговой отрасли Украины.

Ключевые слова: отраслевое документоведение, торговое документоведение, коммуникационная среда, торговая деятельность.

TRADE DOCUMENTATION STRUCTURE OF THE INDUSTRY DOCUMENTATION: FEATURES OF FUNCTIONING

Purpose of Article. The study deals with theoretical substantiation of a new scientific direction – commercial records management. There is a need of scientific understanding and practical overcoming significant contradictions between the intensive growth of trade information sources and its insufficient reproduction in the industry document resources. **Methodology.** The research methodology is the using of socio-communicative and systematic approaches, which give the opportunity to explain the nature and features of the trading activity as applied research areas, one of the varieties of sectoral activity; enrich new scientific knowledge the theory of General records management; identify the main structural elements of the sectoral system documentation, show its various characteristics. **Scientific novelty.** The scientific novelty of work consists in a substantiation of a new scientific direction of the trade documentation, the subject of the study which are the regularities of development of systems of trade documentation for some areas of trade activities and their functional responsibilities of professional actors. **Conclusions.** New scientific and practical direction as the trade record occurred at the intersection of economic sciences and document management, indirect trade documents reflecting the specifics of the functioning of retail industry of Ukraine.

Key words: branch documentation, trade documentation, communication environment, trading activities.

Актуальність теми дослідження, пов'язаної з формуванням ефективної системи функціонування торговельного документознавства в структурі галузевого документознавства, зумовлена необхідністю наукового осмислення та практичного подолання суттєвих протиріч між: інтенсивними темпами зростання джерел торговельної інформації і недостатнім її відтворенням у галузевому документознавстві; об'єктивною потребою в достовірній та оперативній інформації щодо стану функціонування торговельного документознавства та фрагментарністю його відображення. Подолання зазначених протиріч потребує розроблення наукових засад та стратегічних напрямів розвитку галузевого документознавства в умовах глобального соціокомунікативного простору. Ґрунтовний аналіз фахових публікацій свідчить: незважаючи на існування окремих праць науковців, деякі важливі аспекти означеної проблеми не набули комплексного та глибокого вивчення. Нині не існує відомостей про торговельне документознавство в структурі галузевого документознавства, про основні типи і види галузевих систем документації, що свідчить про слабкість розробленості даної проблеми, про недостатньо глибокий теоретичний аналіз, що потребує вирішення.

Метою статті є дослідження теоретико-методологічних засад формування галузевого

документознавства в структурі галузевого документознавства.

Виклад основного матеріалу. Особливе значення для вирішення досліджуваної проблеми мають наукові праці провідних українських документознавців: В. В. Бездрабко, Л. А. Дубровіної, С. Г. Кулешова, Н. М. Кушнарєнко, Ю. І. Палехи, М. С. Слободяника, Г. М. Швецової-Водки та інших, у яких обґрунтовано сучасні концепції документознавства, зокрема галузевого, а також перспективні напрями подальшого розвитку документознавчих досліджень. Питання розвитку галузевої документації, зокрема торговельної, вчені та фахівці вважають невід'ємним компонентом галузевих документних комунікацій. Обґрунтування концепції стратегічного розвитку комерції в сучасних ринкових умовах, у яких функціонує торговельна документація, досліджують Л. І. Абалкін, В. А. Абчук, Л. Л. Авдеєнко, Я. М. Антонюк, В. В. Апопій, А. Л. Анчишкін, Л. К. Бабенко, С. І. Виноградова, А. М. Виноградська, Н. О. Власова, Я. Л. Гончарук, Ю. В. Гуняков, М. М. Дупай, Н. О. Криковцева, Л. С. Курська, Л. А. Лігоненко, Л. Г. Ліпич, А. А. Мазаракі, Н. П. Михайлишин, І. П. Міщук, Л. В. Осіпова, Т. Ю. Сєрьогіна, І. М. Сіняєва, Н. Г. Ушакова, Ю. М. Хом'як, Д. О. Черніков та ін. Економісти розглядають торговельну документацію: в межах супроводу основних завдань галузі – до-

кументного оформлення продажу, транспортного перевезення товарної продукції, митного оформлення, страхування, зберігання та ін.; у контексті галузевих класифікацій (стандарти, електронні документи в торгівлі) та характеристик окремих видів торговельної документації щодо правил їх укладання (господарських договорів, первинно-облікової торговельної документації, біржових угод, лізингу, маркування товарної продукції та ін.).

Об'єднання різних блоків, систем (підсистем) документації зумовлене потребами практичної діяльності або сталістю розроблених видів класифікаційних схем. Блоки управлінських (корпоративних) і галузевих (професійних) систем документації становлять єдину систему документаційного забезпечення певної сфери діяльності, що дозволило виокремити в структурі галузевого документознавства теоретико-прикладний напрям – торговельне документознавство.

У системі документознавчих наукових дисциплін торговельне документознавство належить до економічного документознавства. Крім того, воно пов'язане з галузевим документознавством, є його підсистемою. На рівні поняттєвого апарату, питань генези і виявлених закономірностей воно пов'язане із загальним документознавством. Такий підхід дозволяє визначити принципи виокремлення системи торговельної документації, охарактеризувати елементне (документне) наповнення системи; розглянути внутрішньосистемні і міжсистемні зв'язки; проаналізувати його функціональне призначення.

Дисциплінарні (галузеві) системи документації утворюються в результаті функціонування різних сфер соціальної діяльності і за змістом відповідають певній науковій галузі знань, відображають її специфіку. Виділяють три ознаки систем дисциплінарної (галузевої) документації: технічний, гуманітарний, природничий.

Базовою системою торговельного документознавства є економічна система, що включає такі підсистеми документації: торговельну, зовнішньоторговельну, фінансову, цінову, реєстру, банківську, інвестиційну та ін.

Галузеве документознавство, яке вчені виокремлюють у структурі науки про до-

кумент, розглядається як науковий напрям, об'єктом вивчення якого є система документації, створеної у відповідних сферах (або галузях) соціальної діяльності. У межах систем та підсистем галузевої документації, зокрема господарського блоку, визначається місце торговельної документації як її підсистеми [19].

Проф. С. Х. Литвин до складових галузевого документознавства відносить управлінське і юридичне документознавство. Важливою особливістю галузевого документознавства є аналіз особливостей змісту конкретної групи документів, що визначає їхню структуру і функції та особливості їхнього використання в системі професійних комунікацій [18].

За основу взято класифікацію С. Г. Кулешова, який системи документації офіційного походження групує на базові (наукова, навчальна, економічна, виробничо-експлуатаційна, громадсько-політична, судова, законодавча, військово-оборонна, документація органів внутрішніх справ країни, цивільно-реєстраційна, документація системи охорони здоров'я), інфраструктурні (управлінська (організаційно-розпорядча, первинно-облікова, звітно-статистична, планова, бухгалтерсько-облікова), нормативна (документація з охорони праці, документація зі стандартизації, документація зі сертифікації, документація з пожежної безпеки), інформаційна (реєстраційно-облікова, документація систем інформаційного обслуговування)) і галузеві (дисциплінарні), які поділяє на технічні (транспортна документація, будівельна, страхова та ін.), гуманітарні (соціологічна, екологічна, етнографічна, археологічна та ін.) і природничі (геологічна, картографічна, метеорологічна та ін.). Увагу звернено на економічну систему документації, яка є базовою і до складу якої входить торговельна, зовнішньоторговельна, фінансова, цінова, банківська, виробнича [14-16].

Вважаємо, що для галузевого (торговельного) документа найприйнятнішою є класифікація проф. С. Г. Кулешова, згідно з якою торговельна документація може належати до інфраструктурного виду документації, оскільки функціонує в комерційній базовій сфері соціальної діяльності.

Торговельне документознавство слід визнати цілісною інтегративною системою знань

про різноманітні види документів, що функціонують у торговельній галузі, а також про засоби, методи і технології виготовлення, збирання, опрацювання, використання, зберігання, передачі документальних даних у часі та просторі. Предметом дослідження торговельного документознавства є закономірності розвитку систем торговельної документації за окремими напрямками торговельної діяльності (товаровиробництво, торговельне посередництво, товарообіг і споживання, маркетинг, реклама тощо) та відповідно до функціональних обов'язків професійних суб'єктів (продавців, дистриб'юторів, дилерів, брокерів, експедиторів, маркетологів, логістів, рекламистів, менеджерів тощо).

Торговельне документознавство тісно пов'язано із системою комунікацій, у межах якої здійснюється масштабна робота, спрямована на забезпечення його потреб в інформації. Комунікаційне середовище торговельного документознавства функціонує на основі сталих комунікативних зв'язків між суб'єктами торговельної діяльності: виробниками і споживачами товарної продукції, торговельними і фінансовими посередниками, які взаємодіють між собою через інформаційні потоки. Ієрархічна система побудови і функціонування торгівлі визначає структуру її документно-комунікативної моделі, поєднує процеси товарної політики в торговельній діяльності країни [9; 23].

Успішна діяльність галузі залежить від правильно побудованої комунікативної політики - важливої і необхідної умови її функціонування. Водночас створення ефективної надійної системи обміну інформацією, яка б відповідала вимогам повноти, достатності, оперативності, гнучкості - це одна із найскладніших проблем торговельної галузі. Комунікаційне середовище сучасних торговельних підприємств залежить від торговельних процесів, операцій, що мають єдину спрямованість під час взаємодії та досягнення ефективного обміну товарами, послугами [Комерційна діяльність на ринку]. Відповідно до великих масштабів торговельної діяльності використовують різноманітні комерційні операції, розширюють комерційний апарат, створюють інфраструктуру, а вузькі масштаби спрощують, раціоналізують комерційний процес, що позначається на кількісному наповненні кому-

нікантами та реципієнтами комунікаційного середовища торговельної галузі [12; 13].

Основними складниками змісту торговельної діяльності є: проектування і створення оптимальних моделей функціонування; вибір системи показників; обґрунтування розрахунків; оцінка результатів діяльності; вимір комерційного ризику; розробка прогнозів та їх використання в плануванні торговельної діяльності, розробка програм, стратегій; пошук конкурентоспроможних постачальників, потенційних замовників; формування системи зв'язків, підготовка та проведення переговорів між підприємствами, укладання договорів; вибір найоптимальніших методів продажу товарів з метою забезпечення максимального прибутку; оптимізація товаропостачання, впровадження прогресивних форм постачання, формування оптимального асортименту; оцінка ефективності комерційних операцій і процесу торговельної діяльності [7].

Комунікаційна основа торговельної діяльності ґрунтується на функціонуванні її складових – торговельного процесу та торговельних операцій, які здійснюються з метою забезпечення ефективного обміну товарами та послугами.

Торгівля трактується не тільки як важлива сфера економіки, яка сприяє становленню і розвитку ринкових відносин, а й як осередок економічних, соціальних і культурних чинників. У контексті наукового обґрунтування значення торгівлі в суспільстві важливості набувають розподільча і так звана виробнича концепції, які ставлять торгівлю в один ряд з виробництвом.

Торгівля розвивається в межах усієї системи економічних законів, серед яких ті закони, що притаманні товарній організації виробництва (закон вартості, закон попиту і пропозиції). Водночас розвиток торгівлі має відбуватися не тільки за економічними законами, а й за законами сталого розвитку, концепція якого розроблена під егідою ООН, а головним принципом є задоволення життєвих потреб нинішньої генерації людей. Сутність сталого розвитку торгівлі визначається як форма гармонізації використання економічних, трудових і матеріальних ресурсів з орієнтацією на безперервне підвищення соціальної ефективності.

Форми й напрями торгівлі визначаються способом виробництва. А. С. Савощенко і Національний класифікатор України КВЕД ДК 009:2010 (Класифікація видів економічної діяльності, державний класифікатор), зокрема у секції G, розділах 45, 46, 47, торгівлю класифікують за типом власності (приватна, державна, кооперативна); рухом товарів (оптова, роздрібна); способом функціонування (внутрішня, зовнішня, міжнародна); сферами виробництва (сільськогосподарська, продовольча, промислова та ін.) [11; 21].

Зауважимо, що єдиної класифікації торгівлі немає. Нині потребують вирішення наукові питання класифікації торгівлі як галузі економіки, про що зазначають такі вчені-економісти: П. Й. Атаман, В. В. Апопій, Ю. В. Цимбалюк, І. А. Дмитренко, В. А. Соколов, О. Г. Дроздова та ін. [1-6; 8; 10; 12; 13]. Узагальнено, що торговельна діяльність як система охоплює оптову, роздрібну, внутрішню, зовнішню торгівлю і торговельне посередництво.

До складу суб'єктів торговельної діяльності входять виробники товарної продукції, споживачі, торговельні і фінансові посередники, які продукують торговельні операції товарообміну і купівлі-продажу. Торговельні операції і торговельний процес як сукупність прийомів, способів спрямовані на забезпечення організаційних, економічних, соціальних, правових аспектів системи товарно-грошового обміну на основі галузевої системи торговельної документації. Торговельна діяльність є відкритою комунікаційною системою, що має ознаки самоорганізації, єдину мету, ієрархічність побудови, великі обсяги реалізації торговельної продукції, здійснюється на основі комунікативної взаємодії між суб'єктами торговельної галузі, її зовнішніми і внутрішніми підсистемами. Особливе значення мають маркетингові комунікації, які розглядаються як управлінські важелі з просування товару на всіх етапах: до продажу, у момент продажу, під час споживання, після споживання.

Особливістю комунікаційного середовища торговельного документознавства є функціонування численних комунікантів і реципієнтів, зв'язки яких забезпечує торговельна документація, яка створюється у сфері економіки (бізнесу, торгівлі, виробництва, транспорту та

ін.). Торговельна документація наявна в усіх складових документних ресурсів, є документним потенціалом оптимізації документально-го забезпечення комунікаційного середовища торгівлі України. Галузева система торговельної документації є документною базою оптимізації системи документально-го забезпечення комунікаційного середовища торговельної галузі України. Для розуміння місця і значення торговельної інформації в документах необхідно визначити її як змістову складову документа в інформаційних відносинах галузі. Відповідно до думки провідних учених-документознавців Н. М. Кушнарєнко, С. Г. Кулєшова, К. І. Рудельсон, Г. М. Швецової-Водки та інших, розподілимо торговельну документацію за подібними та відмінними ознаками [14; 17; 20; 22].

Проте виникає питання щодо видової належності торговельної документації. Згідно з класифікацією проф. С. Г. Кулєшова, торговельна документація може належати до інфраструктурного виду документації, оскільки функціонує в комерційній базовій сфері соціальної діяльності [14].

Незважаючи на відмінності між документами, зумовленими галузевою специфікою, результативність цієї роботи визначається знаходженням точок дотику, що забезпечить ефективне використання різних документів у межах певної установи, галузі чи економіки країни загалом. Кожний торговельний документ своїм видом (формою) і змістом вказує на зовнішній і внутрішній зв'язок з іншими документами. Для торговельної документації актуальною є проблема уніфікації, тобто визначення єдиного комплексу видів і різновидів документів, форм і правил складання і оформлення документів. Уніфікація документів передбачає їх стандартизацію, зменшення кількості видів і різновидів документів, визначення певного кола документів, за допомогою яких здійснюється комерційна діяльність.

Уніфікація торговельної документації спрямована на підвищення ефективності торговельної діяльності, що забезпечується використанням єдиних форм термінологічних систем, призначених для обслуговування комерційної сфери. Уніфікація – встановлення однотипового складу та форм термінологічної структури документів, що фіксують виконання однотип-

них функцій і проводиться з метою скорочення обсягів торговельної документації і типізації її форм, зниження трудоемності обробки, досягнення інформаційної сумісності різних систем документації відповідно функціям комерції.

Наукова новизна. Новий науковий напрям – торговельне документознавство – виник на стику економічних наук і документознавства, опосередкований торговельною документацією, що відображає специфіку функціонування торговельної галузі. Актуальність проблем, пов'язаних з використанням торговельної документації в комунікаційному просторі торговельної галузі, підвищення якісного рівня її інформаційного забезпечення зумовлені необхідністю впорядкування типо-видової структури галузевих інформаційно-документних ресурсів на рівні систематизації, уніфікації та стандартизації; вдосконалення організаційних і технологічних аспектів функціонування потоків галузевої документації.

Висновки. Торговельна документація є підсистемою дисциплінарної (галузевої) економічної системи документації, яка забезпечує документаційне супроводження, підтримку

торговельної галузі і включає: господарські договори, тендерну, рекламну, логістичну, страхову, транспортну, первинно-облікову, нормативну документацію. Торговельна документація являє собою складну інформаційну сукупність, яка характеризується великою кількістю параметрів і показників, що зумовлює роль уніфікації як одного з дієвих напрямів удосконалення документаційного забезпечення торговельної діяльності. Документальна комунікація – торговельна інформаційна комунікація опосередкована документом, який слугує за канал комунікації, передачі інформації від комуніканта (виробника) реципієнту (споживачеві).

Документна специфіка торговельної діяльності зумовлює необхідність вивчення теорії і практики професійної роботи з документами, специфічних різновидів документів, пов'язаних зі сферами їх створення та функціонування; знання структур і закономірностей розвитку галузевих документних потоків, масивів, ресурсів, відкриття нових можливостей роботи з торговельною інформацією як майбутніми документознавцями, так і фахівцями торговельної галузі.

Список використаних джерел

1. Апопій В. В. Актуальні проблеми сучасного розвитку внутрішньої торгівлі України / В. В. Апопій // Торгівля, комерція, підприємництво : зб. наук. пр. / Львів. комерц. акад. – Львів, 2015. – Вип. 18. – С. 5–11.
2. Апопій В. В. Внутрішня торгівля та АПК України: ефективність взаємодії : монографія / В. В. Апопій. – Львів : ЛКА, 2007. – 368 с.
3. Апопій В. В. Глобалізаційні процеси і нові тенденції розвитку внутрішньої торгівлі України / В. В. Апопій, Р. В. Криган, О. Р. Процишин // Торгівля, комерція, підприємництво : зб. наук. пр. / Львів. комерц. акад. – Львів, 2014. – Вип. 16. – С. 7–14.
4. Апопій В. В. Соціально-економічні підходи до нормування розвитку роздрібною торговельною мережі / В. В. Апопій, Ю. М. Хом'як // Вісн. Львів. комерц. акад. Сер. економічна. – Львів, 2006. – Вип. 23. – С. 230–236.
5. Апопій В. В. Структурні трансформації в системі торгівлі. Економічні системи : монографія / В. В. Апопій ; за ред. Г. І. Башнянина. – Львів : ЛКА, 2006. – 484 с.
6. Апопій В. В. Характер сучасного розвитку внутрішньої торгівлі України [Електронний ресурс] / В. В. Апопій, Н. С. Ситник // Торгівля, комерція, підприємництво : зб. наук. пр. / Львів. комерц. акад. – Львів, 2011. – Вип. 13. – С. 5–9. – Режим доступу: <http://www.lka.univerlife.com>. – Назва з екрана.
7. Виноградська А. М. Комерційне підприємництво: сучасний стан, стратегії розвитку : монографія / А. М. Виноградська. – Київ : Центр навч. літ, 2004. – 807 с.
8. Дмитренко І. А. Види роздрібною мережі та їх сучасна характеристика [Електронний ресурс] / І. А. Дмитренко // Торгівля, комерція, підприємництво : зб. наук. пр. / Львів. комерц. акад. – Львів, 2010. – Вип. 11. – Режим доступу: http://www.lac.lviv.ua/.../Torhivlya_komerts_pidpruyemnytstvo11.pdf. – Назва з екрана.

9. Дроздова (Шевченко) О. В. Комунікація у документознавстві як чинник формування навчальної дисципліни / О. В. Дроздова // Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у країнах СНД [Електронний ресурс] : матеріали XIV Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., серп. 2013 р., м. Переяслав-Хмельницький. – Режим доступу: <http://conferences.peasmo.org.ua/>. – Назва з екрана.
10. Дроздова О. Г. Актуальні питання у сфері класифікації торгівлі: обліковий аспект [Електронний ресурс] / О. Г. Дроздова // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2012. – Вип. 3 (24). – С. 161–162. – Режим доступу: <http://www.pbo.ztu.edu.ua/article/download/37115/39320>. – Назва з екрана.
11. Класифікація видів економічної діяльності [Електронний ресурс] : ДК 009:2010 : затв. наказом Держспоживстандарту України від 11 жовт. 2010 р. № 457, із змінами і доп., внес. наказом Держ. комітету України з питань техн. регулювання та спожив. політики від 29 листоп. 2010 р. № 530. – Режим доступу: <http://www.evgovektor.com/kved/2010/>. – Назва з екрана.
12. Комерційна діяльність / В. В. Апопій, С. Г. Бабенко, Я. А. Гончарук [та ін.]. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Київ : Знання, 2008. – 558 с.
13. Комерційна діяльність на ринку товарів та послуг / В. В. Апопій, С. Г. Бабенко, Я. А. Гончарук [та ін.]. – Київ : Укоопосвіта, 2002. – 458 с.
14. Кулешов С. Г. Документознавство в системі наук документально-комунікативного циклу / С. Г. Кулешов // Українське архівознавство: історія, сучасний стан та перспективи : наук. доп. всеукр. конф. / Укр. наук.-дослід. ін-т арх. справи та документознавства. – Київ, 1997. – Ч. 2. – С. 37–40.
15. Кулешов С. Г. Новий погляд на структуру документознавства / С. Г. Кулешов // Вісн. Кн. палати. – 2003. – № 10. – С. 24–27.
16. Кулешов С. Г. Основні результати дослідження уніфікації галузевої документації в Україні [Електронний ресурс] / С. Г. Кулешов, В. Ф. Бойко // Архіви України. – 2013. – № 6. – С. 71–85. – Режим доступу: http://www.archives.gov.ua/Publicat/AU/AU_6_2013/AU...2013.pdf. – Назва з екрана.
17. Кушнарченко Н. М. Новий етап інституалізації науки про документ / Н. М. Кушнарченко // Студії з архівної справи та документознавства : зб. наук. пр. / Держ. ком. архівів України, Укр. наук.-дослід. ін-т арх. справи та документознавства. – Київ, 2004. – Т. 12. – С. 126–130.
18. Литвин С. Х. Сучасний стан наукової розробки проблем документознавства [Електронний ресурс] / С. Х. Литвин // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2012. – № 3-4. – Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis – Назва з екрана.
19. Палеха Ю. І. Організація сучасного діловодства / Ю. І. Палеха. – Київ : Кондор, 2007. – 194 с.
20. Рудельсон К. И. Современные документные классификации / К. И. Рудельсон. – М. : Наука, 1973. – 267 с.
21. Савощенко А. С. Инфраструктура товарного рынка / А. С. Савощенко. – Київ : КНЕУ, 2005. – 336 с.
22. Швецова-Водка Г. М. Документ і книга в системі соціальних комунікацій : монографія / Г. М. Швецова-Водка. – Рівне : Рівнен. держ. гуманітар. ун-т, 2001. – 437 с.
23. Шевченко О. В. Детермінанти функціонування торговельної документації в галузевому документознавстві України / О. В. Шевченко // Інформаційна освіта та професійно-комунікативні технології XXI століття : зб. матеріалів VIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса, 10–12 верес. 2015 р. / М-во освіти і науки України [та ін.]. – Одеса, 2015. – С. 113–118.

References

1. Apopij, V. V. (2015). Actual problems of modern development of domestic trade of Ukraine. Trade, Commerce, entrepreneurship, 18, 5–11 [in Ukrainian].
2. Apopij, V. V. (2007). Domestic trade and agriculture of Ukraine: effectiveness of interaction. Lviv: LKA [in Ukrainian].
3. Apopij, V. V., & Krigan, R. V. (2014). Globalization processes and new trends in the development of internal trade of Ukraine. Trade, Commerce, entrepreneurship, 16, 7–14 [in Ukrainian].
4. Apopij, V. V., & Khom`yak, Y. M. (2006). Socio-economic approaches to the regulation of development of the retail network, Visn. Lviv. Komerc. akad. ser. Ekonomichna, 23, 230–236 [in Ukrainian].
5. Apopij, V. V. (2006). Structural transformation in the trading system. Economic system. G. I. Bashnyanina (Ed.). Lviv : LKA [in Ukrainian].
6. Apopij, V. V., & Sitnik, N. S. (2011). The nature of modern development of domestic trade of Ukraine. Trade, Commerce, entrepreneurship. Retrieved from: <http://www.lka.univerlife.com> [in Russian].

7. Vinogradsky, A. M. (2004). Commercial entrepreneurship: current status, development strategy. Kyiv : Centr navch. lit. [in Ukrainian].
8. Dmitrenko, I. A. (2010). Retail network and modern feature. Trade, Commerce, entrepreneurship. Retrieved from: http://www.lac.lviv.ua/.../torhivlya_komerts_pidpryyemnytstvo11.pdf [in Ukrainian].
9. Drozdova (Shevchenko), O. V. (2013). Communication management as a factor of formation of the discipline. Proceedings of the XIVth International Scientific-Practical Conference «Problems and perspectives of the development of the science at the beginning of the IIIrd millennium in the UIS. Retrieved from: <http://conferences.neasmo.org.ua> [in Ukrainian].
10. Drozdova, O. G. (2012). Current issues in the field of trade classification: accounting aspect. Retrieved from: <http://www.pbo.ztu.edu.ua/article/download/37115/39320> [in Ukrainian].
11. Classification of types of economic activity. (2010). DK 009:2010 : from 11th zhovt. 2010. Retrieved from : <http://www.evrovektor.com/kved/2010/> [in Ukrainian].
12. Commercial activities. (2008). Kyiv : NANNYA [in Ukrainian].
13. Commercial activities on the market of goods and services. (2002). Kyiv: Ukooposvita [in Ukrainian].
14. Kuleshov, S. G. (1997). Records management in the system of Sciences documented communication cycle. Proceedings of the Conference Title. (Vols. 2), (pp. 37–40). Kyiv: Ukr. nauk.-doslid. in-t arx. spravi ta dokumentoznavstva [in Ukrainian].
15. Kuleshov, S. G. (2003). A new look at the structure of the documentation. Visn. Kn. Palati, 10, 24–27 [in Ukrainian].
16. Kuleshov, S. G. (2013). The main results of the study of standardization of industry documents in Ukraine. Arxivi Ukraine, 6, 71–85. Retrieved from: http://www.archives.gov.ua/publicat/au/au_6_2013/au...2013.pdf [in Ukrainian].
17. Kushnarenko, N. M. (2004). A new phase of institutionalization of science document. Studii z arxivnoi spravi ta dokumentoznavstva. (Vols. 12), (pp. 126–130). Kyiv [in Ukrainian].
18. Lytvyn, S. Kh. (2012). The modern state of scientific development of the problems of records keeping. Bibliotekoznavstvo. Dokumentoznavstvo. Informologiya, 3-4. Retrieved from: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis [in Ukrainian].
19. Palekha, Y. I. (2007). Organization of the modern office. Kyiv : Kondor [in Ukrainian].
20. Rudelson, K. I. (1973). Contemporary document classification. Moscow: Nauka [in Russian].
21. Savoshenko, A. S. (2005). The infrastructure of the commodity market. Kyiv : KNEU [in Ukrainian].
22. Shvecova-Vodka, G. M. (2001). The document and the workbook in the system of social communications. Rivne: Rivnen. derzh. gumanitar. un-t [in Ukrainian].
23. Shevchenko, O. V. (2015). Determinants of functioning of trade documentation in industry documentation of Ukraine. Proceedings of the International Scientific and Practical Conference «Information education and professional-communicative technologies of the XXI century». (pp. 113–118) [in Ukrainian].